

Előfizetési ár
MAGYAR DOHÁNYUJSÁG-ra

Egész évre . . . 6 frt.
Fél évre . . . 3 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalványon minden
postahivatalnál eszközölhető.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest,

VI. Podmaniczky-utca 1.

MAGYAR

DOHÁNYUJSÁG.

Előfizetési ár

MAGYAR DOHÁNYUJSÁG-ra

Egész évre . . . 6 frt.
Fél évre . . . 3 frt.

Megrendelés a kiadóhivatalban
vagy utalványon minden
postahivatalnál eszközölhető.

KIADÓHIVATAL:

Budapest, VI. Podma-
niczky-utca 1. sz.

A dohánytermelést és dohánykereskedést felkaroló gazdasági szaklap

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.

Hirdetéseket felvessz a kiadóhivatal és az ország
minden hirdetés-gyűjtő ügynöksége.

Felélős szerkesztő és lapfajlagos:
DARÓCZI VILMOS.

Hirdetések Negyed oldal 10 frt; kisebb hirdetésekél
minden petit sor 4 kr.

TARTALOM: Lapunk és a millenium. — A jobb anyagok méltánylása. Daróczy Vilmostól. — A nagy-létai m. kir. dohánybevéltási körzet 1895. évi beváltási eredménye. Seligmann Gusztávól. — IV. Kimutatás, a budapesti m. kir. beváltó-hivatal 1895. évi beváltási eredményéről. — A munka megkezdése. Daróczy Vilmostól. — Gazdasági előadások. Daróczy Vilmostól. — Irodalom. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek.

Lapunk és a millenium.

Hogy hasánc eszedéves jubileumból a „Magyar Dohányujság” is kivége a maga részét: e végből elhatároztuk, hogy a milleniumi kiállításból mindazt, ami a dohányügyre vonatkozik s ezzel közelebbi összefüggésben van és a termelő közönséget első sorban érdekli, nemcsak a legbővebb leírásokkal, de ábrákkal is illusztrálva fogjuk ismertetni és bemutatni, s ennek megvalósítására — költséget és fáradságot nem kímélve — már is sikerült több kiváló szakférfiúnak szellemi támogatását és közreműködését megnyerni, — s örömmel ígérhetjük, hogy lapunk, a milleniumi kiállítás tartama alatt, olvasóinknak rendkívül sok érdekes meglepetéssel fog szolgálni.

De — amidőn részünkről szívesen meghozzuk a tőlünk telhető minden adozatot, egyszersmind bizalommal felkérjük lapunk t. barátait és előfizetőit, hogy saját körükben kegyeskedjenek benünket szintén támogatni, s gazdátársaik, szomszédai, jóembereik körében szíveskedjenek a Dohányujságot ajánlani, terjeszteni, ezeket az előfizetésre buzdítani, hogy a jelenleginél tömegesebb pártolás mellett, lapunk és olvasó közönségünk érdekében mi is annál többet tehesünk.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

A jobb anyagok méltánylása.

Ha egyes dohányfajok beváltási átlagairat tekintetbe vesszük, azt fogjuk tapasztalni, hogy mindennemű dohányfajok termelése, még a tiszavidéki levelek termelésével szemben is hátrányban van.

Volt idő, midőn a tiszavidéki levelek beváltási ára még magasabb volt, mint a debreczeni, szuloki, szegedi és a közönséges kerti leveleké, — amely ferde dolog egy régebbi hagyományon alapult, — s a Dohányujságban kifejtett hosszas agitáció és csendes kardoskodásom után sikerült végre — az országos gazdasági egyesület dohánytermelési szakosztálya útján — az illetékes köröket megnyerni, ezen visszas állapot korrekciójára. — melynek folytán Gräenzenstein Béla, a jelenlegi pénzügy-miniszteri államtitkár ur ő méltósága, mint akkoron még a dohányjövődéki központi igazgatóság főnöke, aki a termelői irányában mindig igazságos és a lehetőségig méltányos volt, 1887-ben kieszközölte a pénzügyminiszteriumnál, hogy a debreczeni, szuloki, szegedi és közönséges kerti levelek beváltási ára, a tiszavidéki levelek beváltási árával ugyanazonosított.

De ezzel még csak a kezdeményezés első lépése tétetett meg, az értékesebb anyagoknak némileg való méltánylására, — hanem az még — sajnos — igen távol van, hogy a mi értékesebb dohányaink igazán érdemök szerint, helyes árszabással taksáltassanak.

Az igaz, hogy a debreczeni és szegedi levelek közt még mindig nagyrész van olyan, amely egy cseppel sem jobb a tiszavidéki dohányoknál, sőt még ennél rosszabb is akad köztök: — de már a kerti és a muskatály dohányok árszabása olyan, hogy a termelőknak ezek termelésével foglalkozni — a jelenlegi viszonyok mellett — valóságos jámbor óhajtat.

Nézzük csak a dohánytermés holdankénti hozamát és jövedelmességét s látni fogjuk, hogy a tiszavidéki dohányok termelői minő előnyben vannak a finom do-

hánytermelőivel szemben. — Mert például míg a tiszavidéki leveleknél — jobb években — nem ritka a 200 frt. sőt azon felüli átlagos jövedelem is kat. holdanként, addig a kerti leveleknél legtöbbszörre 70—80—100 frt a kat. holdankénti átlagos jövedelem. Vannak ugyan egyes kivételes esetek, amikor a kerti levelek termelői is képesek rendkívüli nagy hozamot és pénzbeli jövedelmet produkálni, miként — ha jól emlékszem — Ordódy Pál ur, Bagottán. pár évvel ezelőtt ritka szép eredményt ért el, — de ez mindig a kivételek közé tartozik.

A kerti leveleknél első osztályt előállítani igen nehéz, mert ezek a dohányok finom vékonyságuknál fogva a kezelésben könnyen megromlanak, szétszakadoznak. — de még simítás közben is igen érzékenyek és sokat szenvednek, mert ezeket a leveleket a simításnál nem igen lehet sokat huzgálni, egyengetni, vasalni, mint-hogy ezekben a gyöngye stukturájú levelekben nincs annyi rugékonyság, hogy a kezelést képesek lennének úgy kiállni, mint azok a nagy, erős, kövér, ruganyos levelek, amelyeket könnyű simítani és tetszetős alakba hozni, ami jelenleg már napirenden van, s a melyek aztán az előírt rendes osztálynak kellően megfelelőek és a szabályoknak megfelelőleg vétettek át.

A kerti levelek beváltásánál tehát — véleményem szerint — más módozatokat kellene megállapítani és pedig oly formán, hogy azoknál inkább a belértékre, mint a külalakra lennének tekintettel, mert a hibátlan alsó osztályok árai nincsenek arányban a többi fajták beváltási árával. — Innen van aztán, hogy ha egy termelő, akinek kerti levelek termelésére van engedélye, tisztai levelek termelésére is kap engedélyt: ez utóbbit sokkal többre becsüli és inkább ezt folytatja, mert ezzel sokkal jobban csinálhatja meg a számadását, míg a kerti levél termelés folytán nehézségekkel küzd és nem igen kapós, holott bizonyára megérdemelné, hogy felkaroltassék és méltányoltassék.

A szivar anyagnak jelenleg is van már

2-szeres és 3-szoros termések

csakis mesterségesen szárított

műtrágyával érhetők el.

„Hungaria” műtrágya-, kénsv és vegyi ipar részvény-társaság, Budapest.

Herényi Gotthard Sándor és Kovara Frigyes művelt, érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.]

5-24

némi előnye a dohányátvételenél, amint ez Csanád, Arad, Szabolcs, Torontál megye egyes termelőinek termelési eredményéből látható, — de azért aránylag még ezek is nagyon távol vannak például a tiszai, vagy más — nem a szivargyártáshoz alkalmas — levelek jövedelmezőségéhez képest.

Ha a termelőknek mindig és mindenki által csak az mondatik, hogy jobb minőség előállítására kell törekedni: akkor az igazság és méltányosság úgy hozza magával, hogy ezen több munkát és költséget igénylő törekvés megfelelőleg honoráltassék is, s a beváltási szabályzat módosítása, illetve egyes fajok és osztályoknak jobb árakkal való jutalmazása szolgáljon ne csak ösztönül, de teljes biztosítékul is a jobb minőség termelésére.

A Dohányújság mindenkor azt az elvet hirdette és hirdeti ma is, hogy okszerű kezelés mellett semmiféle termelvény jövedelmezősége nem ér fel a dohánytermelésével, s hogy ez valóságos áldás a gazdáknak, amelyet tehát meg kell becsülni s amelynél az intenzív termelés — még a költséges befektetések és a nemrég végbement terület redukció mellett is — gazdagon jutalmazza a termelő fáradozását; — de másrészt — mint a termelő közönség jogos érdekeinek egyetlen képviselője — erkölcsi kötelessége lapunknak a változott körülményekre is ramutatni, s az utóbbi időben szép lendületnek indult hazai dohánytermelésünk haladását és jövőjének biztosítása érdekében az — ez alkalommal csak vázlatosan érintett — általános helyzetre a figyelmefelhívni, — azon biztos reményben, hogy az irányadó körök bölcsessége bizonyára megtalálja az utját és módját, a jövedek és a termelők érdekeinek összeegyeztetésére és a jogos kívánalmaknak méltánylására.

Daróczi Vilmos.

A nagy-létai m. kir. dohány-beváltási körzet 1895. évi beváltási eredménye.

Tekintetes szerkesztő ur!

Van szerencsém a nagy-létai m. kir. dohánybeváltó körzet 1895. évi dohánytermésének beváltási eredményét az alábbiakban közölni.

Ezen kimutatás az összes termelő községek és beváltott anyagot tünteti fel; — végeredménye *menyességre* inkább *jónak* mint középserűnek mondható a dohány *minősége* azonban átlagban véve *rossz*, mert a május hóban uralgott száraz időjárás

mellett a palánták későn fejlődtek, és így sok érletlen és kényeszer érett levél fordul elő, mely körülmény már most, az első megmelegedés folytán történt átrakás alkalmával is észlelhető, sőt merem állítani, hogy hasonló egészenlően anyag a nagy-létai kerületben, aligha volt egy hamar.

Egyuttal engedje meg tekintetes szerkesztő ur, hogy a kimutatásban észlelhető sajnos körülményre hívjam fel becses figyelmét.

A körzetben ugyanis úgy a holdankénti pénz eredményt, mint az anyag mennyiségét tekintve a legjobb eredményt a sárréti község (p. o. B.-Böszörmény, M.-Homorog, Zsáka) mutatják fel, oly községek, melyek földjei részben melyben fekvők és melyek a szabályozás előtt a Berettyó és Körös ártereit képezték, — míg ellenben oly községek, melyek kitünő, finom anyagot szállítanak, sokkal silányabb eredményt mutatnak fel. Azt kérдем tehát: hol marad a sokat hangoztatott minőségre való termelés előnye?

Igaz ugyan, hogy a belföldi dohányhírnevek emelése tekintetéből a legutóbb lefolyt években minden lehető megtétetett arra nézve, hogy a dohánytermelésnél a fűsúly a minőség javítására fordítassék; kiüldetett talajvizsgáló-bizottságok, amelyek — meg vagyok győződve — a legnagyobb szakértelemmel és tapintattal jártak el, mert hiszen ezen régen árterés földek ma már jól művelt szántóföldek és ezért ezen biratokokról a dohánytermelést elvonni nem lehet; — minden körülmények között azonban már dubiosus egésénél fogva is kevesebb értékkel bír az ily földekben termelt dohány, mint oly dohány, mely magasan fekvő, dohánytermelésre kitünően alkalmas földekben termetetik.

És ime mégis itt a bizonyíték a kimutatásban, hogy a sárréti községek anyagilag sokkal nagyobb eredményt érnek el, mint oly községek, melyek kitünő, gyártási célokra jól használható anyagot szállítanak. Hol van hát a hiba?

A sárréti községekben a földek a Berettyótól és Köröstől még ma is tápot nyerve, sokkal több, silyosabb és durva dohányt teremnek, aminek természetes következménye az, hogy az ott termelt dohány sokkal könnyebben kezelhető, a szél sem sérti meg oly könnyen, a simításnál sem szakadozik, és így *külatakra nézve, tekintélyes nagyságu, szép színű, az osztályozási szabályzat szerint tehát — minthogy megbízható egés csak is a válogatott a) osztálytól kívántatik — közönséges I. osztály nagy részben.*

Talán 21 évi szolgálóti időm alatt

szerezett tapasztalataim alapján nem lesz szerénytelenség, ha az észszerű haladás érdekében kimondom, hogy a hiba az osztályozási szabályzatban keresendő.

Megengedem, hogy az osztályozásnál első sorban a külalak tekintendő, mert ellenkező esetben az osztályozás nagyon is problematikus volna, és az osztályozónak nagyon is tág tere volna — de mindenesetre mondassék ki, hogy a legközelebbi ciklusban a jelenleg megszabott árak csak is oly dohányokért fizetettek, melyek egésé teljesen megbízható, míg ellenben kétesen éő dohányokért a jelenleg fennálló osztályok külalakjának szem előtt tartása mellett minden osztállynal egy bizonyos összeggel kevesebb fog fizettni; vagy pedig maradjon meg a kétes égésű dohányokra nézve a jelenleg fennálló *ár, a jó égésű dohányok ára pedig emeltessék fel*, — és így nem fog előállni azon visszás, minden az okszerű, minőségre való termelés érdekében tett intézkedést halomra döntő állapot, hogy jó gyártási célokra előnyösen használható anyag beváltása alkalmával szerepel ugyan egy csekély mennyiség válogatott a) vagy talán szivarboríték is, de végeredményileg a dolog anyagi oldalát tekintve, mégis *kevesebbet* jövedelmezzen a jó dohány, mint a rossz dohány.

Szóval a legközelebbi 3 évre szóló osztályozási szabályzat összeállítása alkalmával a *dohány minőségére* és pedig különösen a *dohány megbízható egésére* legyen a főtekintet; mert meghatározni, a nyers dohányról, vagy is a beváltásnál, mennyi boríték és mennyi buroktartalmu anyagot fog majdan a beváltott dohány kiképezés után szolgáltatni, azt — bármennyi szakérteleme legyen is az átvételt eszközölő tisztviselőnek — szerény felfogásom mellett lehetetlennek tartom.

Midőn továbbá az okszerű dohánytermelés fejlesztése a mai viszonyok között már nemzetgazdasági szempontból is ugyancsak életkérdés, nem mulaszthatom el becses figyelmét meg egy körülményre felhívni; — vannak ugyanis termelők, kik kitünő talaj mellett, fejtünően sok kihányást szállítanak; — ezen körülmény merő elentétben állván az okszerű dohánytermelés fogalmával, mivel a kihányás csak is a silány kezelés következménye, szerény nézetem szerint az osztályozási szabályzatban a kihányás osztály egészenben törlendő volna.

Oly dohányok, melyek rossz kezelés miatt (sűrű tűzés, cserépedelű pajta, stb.) a kihányás osztályába kerülnek: teljesen díjazatlanul volnának átteendőek, — míg ellenben oly dohányok, melyek elemi behatás miatt

Tétel száma	A község neve		D o h á n y ú j s á g										Egy catarális hold átlagos jövedelme		A föld minősége									
			közönséges debreczeni																					
			váló-gatott		I.		II.		III.		kihányás						Összes beváltási pénzeredmény	Futarpótlék						
			a)	b)	kg	kg	kg	kg	kg	kg	frt	kr.							frt	kr.				
1	Álmosd	7	121	215	33	18098	38779	33355	3462	93727	16231	79 1/2	773	134	17	31	81	a határ egy része agyag, egy része fekete homok						
2	Berek-Böszörmény	1	56	445	1083	23319	19005	9513	255	53178	10926	62 1/2	266	90	927	188	85	20	36	61	fekete kötött, részben mély fekvésű			
3	Csokaj	1	18	800	369	3157	2942	142	108	8001	1629	70 1/2	1094	432	88	09	29	36	57	fekete kötött, részben szikes				
4	Kakad	1	65	355	59	10313	17989	20756	1028	50153	8656	45	78	132	72	17	26	78	fekete agyag kitünő					
5	Kis-Marja	1	73	320		15460	17750	26457	836	60512	10579	40 1/2	97	58	826	144	52	17	48	31	fekete agyag, kis részben szikes			
6	Magyar-Homorog	2	65	734		20557	31785	16646	2440	71425	13275	87	538	296	1092	209	98	18	58	63	fekete kötött, részben mélyen fekvő			
7	Mező-Peterd	1	55	1224		8778	15622	14630	708	39833	7023	32	247	79	713	125	86	17	63	19	fekete, részben mélyen fekvő és szikes			
8	Nagy-Keröki	3	92	140		91	7892	24662	21445	932	55122	9410	22	141	29	593	101	29	17	07	fekete szikes			
9	Nagy-Léta	16	236	1510	397	752	38777	65173	58110	3196	166405	29719	99	702	126	40	17	86		16	részben fekete homok, részben agyag, kitünő			
10	Nagy-Rábé	1	55	109		5177	11976	11886	1575	30614	5155	10 1/2	232	38	556	93	72	16	83	90	szikes, réti mély fekvésű			
11	Nagy-Szántó	1	48	—	321	8687	9276	17272	862	36418	6261	41 1/2	107	13	753	130	44	17	19	31	fekete kötött szikes			
12	Nyirved	1	23	23		3034	5198	14041	662	22935	3583	25	57	07	997	155	79	15	62	35	fekete kötött szikes			
13	Pocsaj	1	45	170	318	6935	1104	9016	2792	30065	5232	01 1/2	34	29	666	116	—	17	40	23	könnyű kötött kitünő			
14	Székeltyhid	2	33	1341	28	8238	8876	7553	39	24749	4658	01 1/2	39	87	732	137	81	18	82	0	fekete magasan fekvő kitünő			
15	Vértés	15	293	1133	432	24241	72474	83084	6441	186672	39801	17 1/2	635	104	87	16	50	01		01	részben homok, részben agyag, csak részben alkalmas			
16	Zsáka	1	55	80		23522	19802	10867	1519	55710	10960	49	389	88	1003	197	48	19	67	41	fekete szikes mély fekvésű agyag			
		Összesen:		55	1339	970	1957	1934	226400	371325	356056	26850	9	4522	173804	84 1/2	2163	08	734	129	71	17	65	57

(péld. jégverés) válnak kihányássá: a III. osztályba volnának sorozandók. Így egyrészt a termelő is több gondot fordítana dohányára, másrészt pedig a kincstár is sok oly dohánytól szabadulna meg, melyet a ma fennálló túltermelés mellett értékesíteni egyáltalán nem tud.*)

Végül pedig engedje meg, hogy még külön felemlítsek néhány termelőt, kik jól kezelt dohányt szállítottak u. m.

1) *Fráter Zoltán* álmósi dohánytermelő, dohányát kertészek nélkül, majorságilag kezeli; minden évben kitűnően kezelt dohányokat szállít, mi csak azt bizonyítja, hogy fárdatlan szorgalommal és

*) Lapunk régi barátja és t. munkatársának köszönettel vett és sok helyes észrevételt tartalmazó fenti beces ciklére meg kell jegyeznünk, 1. hogy — véleményünk szerint — a dohány százelékos tartalmát, az átvételnél meg kell vizsgálni, legmeg lehet határozni; — 2. a kihányás osztály eltörlését mi nem tartjuk indokoltnak és szükségesnek, mert hisz elég büntetés az a hanyag termelőre, ha dohányának egyrészeért mtrmázsánknak csak 8 frtot kap, holott okszerű és gondos kezelés mellett még egyszer annyit kaphatna. Szerk.

ambícióval űzi a termelést, mert tudvalevő, hogy a dohányt majorságilag kezelni nem könnyű dolog. Ez évi eredménye a következő: Beültetve: 11 hold 300 □-ól. I. oszt. 2593 kgr. II. oszt. 3821. III. oszt. 2191, kihányás 265, összesen 8870 kgr. ezért fizetett: 1648 frt 20 kr. vagyis minden 100 kgr után átlagban 18 frt 57 kr. holdanként pedig dohányban átlag 792 kgr, pénzben 136 frt 14 kr.

2. *Táiser Kálmán* vertesi termelő, szintén minden évben kiváló gondnal és szakértelemmel kezelt dohányokat szállít; — ez évben termése a szárazság folytán nem mondható sikerültnek, mégis a következő eredményt érte el: beültetve 45 hold 1138 □-ól, válogatott a) 210, I. 6827, II. 10324, III. 8074. kihányás 202, előre látható romlásra 5. összesen 25642 kgr. — ezért fizetett: 4715 frt 53 kr, vagyis minden 100 kgr után átlagban 18 frt 77 kr, holdanként pedig dohányban 560 kgr, pénzben 103 frt 30 kr. átlagban.

Jól kezelt dohányokat szállítottak még ez évben:

3) *Marjai Péter* Vertesről; — Beültetve: 5 hold 800 □-ól; válogatott a) 110, I. 889, II. 1875, III. 813, kihányás 223, előre látható romlásra 10, összesen 3920 kilogram, ezért fizetett 723 frt 41 kr, vagyis minden 100 kgr után átlag 18 frt 45 kr, holdanként pedig dohányban átlag 712 kgr, pénzben 131 frt 52 kr.

4) *Kóhalmy Ferenc* nagy-létai termelő; Beültetve: 15 hold 1580 □-ól, válogatott b) 88, I. 8665, II. 4764, III. 4640, kihányás 169, összesen 13326 kgr, ezért fizetett: 2422 frt 38¹/₂ kr. vagy is minden 100 kgr után átlag 18 frt 17 kr, holdanként pedig dohányban átlag 833 kgr, pénzben 151 frt 51 kr.

Arra kérve, hogy jelen soraimat beces lapjában közölje tenni sziveskedjék, vagyok nagyrabecsülésem kifejezése mellett

N.-Létán, 1896. febr. 20-án.

teljes tisztelettel

Seligmann Gusztáv
m. kir. dohányjövédéki tiszt.

IV. Kimutatás

a budapesti m. kir. dohánybevéltő hivatalnál 1896. évi január hó 26-tól február hó 9-ig bezárólag beváltott dohányokról.

Sorszám	N É V	K ö z s ó g	Hány holdon termelt	Beváltott anyag			Beváltási ár		Mtrmázsánkénti átlagár		Egy kat. hold jövedelme		
				kilogramm	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	dohányban		
											kgrl.	frt	kr.
1	Szász Coburg Góthai Fülöp kir. herceg	Pusztá Vacs	115	118.863	24.751	43 ¹ / ₂	20	82	1033	215	22		
2	Csányi Agoston	Csány	46	46.316	9.583	48	20	69	1006	208	33		
3	Világhy Gyula és Károly	Tápió-Szt.-Márton	140	118.531	23.525	63 ¹ / ₂	19	85		168	04		
4	Krausz Izidorné, szül. Wahrmann René	Tó-Almás	16	10.711	2.145	04 ¹ / ₂	20	02	846	669	134	06	
5	Beretvási János	Nyáregyháza	13	11.783	1.735	67 ¹ / ₂	14	73	906	133	51		
6	Pálcózi Horváth Istvánné	Örkény	152	113.812	20.237	55 ¹ / ₂	17	81	747	133	14		
7	Goldner Ignác	Tápió-Bicske	22	16.304	3.129	85	19	19	741	142	26		

A fent nevezett termelők közül kitűnően kezelt igen szép dohányokat szállítottak be: a pta-vacsi hercegi uradalom,

Csányi Ágostgn, Krausz Izidorné, Világhy testvérek és nagy részben még Pálcózi Horváth I. is, — s amint a kimutatásból

kitűnik — különösen a 3 előbbi — ritka magas átlagárt és holdankénti jövedelmet értek el.

A munka megkezdése.

A múlt ho utolsó hetében beállt nagy havazás és zimankós időjárás egyelőre megakadályozza ugyan, hogy a dohánytermelés időszaki munkájához teljes erővel hozzálássunk, de remélhetőleg — amint mondani szokás — a tél most adja ki utolsó mérgét, s nem sokára bekövetkeznek az enyhébb napok, amidőn megkezdhetjük a munkát; — tehát addig is tegyünk meg minden szükséges előkészületet, mert a dohánytermelésnek egyik legfőbb regulája, hogy egész termelésünket *korai* rendszerre alapítsuk.

Tudvalevőleg — a dohány alá szánt és a megelőző ősszel már egyszer felszántott földet, mihelyt az időjárás engedi, másodszor is fel kell szántani.

A mély szántásokra a télen igen kedvező időjárás volt, amennyiben a folytonos száraz fagyok és szeles időjárás által a rögök szétomlottak és ennélfogva a talaj porhanyóvá lett, — s még ha a tavasz szintén olyan száraz lenne is — amitől Isten őrizzen! — a mély szántásoknak még az esetben is nagy előnyük lenne, mert azt a kevés nedvességet jobban meg fogják őrizni és a levegőben levő nyirkosságot jobban fel tudják fogni. A mély szántásnak a dohánytermelésre nézve való ezen megbecsülhetetlen előnyéről és jó hatásáról a termelők kézzelfoghatólag meg fogják győződni, mint ahogy már eddig is igen számosan meggyőződtek.

Ez időszakra a legközelebbi teendők: a melegágy elkészítéséről, s az ahhoz szükséges földről és a kellő minőségű és elegendő mennyiségű trágyakészletről gondoskodni.

Azok a gondos termelők, akik a melegágyak helyeit a kedvező napok alatt már kiastatták, kiarkoltatták: most ugyan jól jártak, mert a hó és eső lecsapódások az árokba összegyűlnek s ezek alját és oldalait bő nedvességben részesítik, ami később, a palánta nevelésnél nagy haszonnal fog érvényesülni.

Régi termelők már maguktól is tudni fogják, hogy a melegágyra szükségelt alkalmas földet még az ősszel kell gyűjteni, s akik ezt elmulasztották volna, azok igyekezzenek a legjobb televénydus (erdőtárs, laza gyp, vagy friss vakondok turásból származó) humus tartalmu, minden rovar- és gyomcsíraktól tiszta, porhanyós földet beszerezni.

A melegágyra szánt trágya lehetőleg vegyes — juh, marha és ló alól kikertülő — szalmas, szármás legyen és egyenlően kevertessék össze, hogy folytonosan egyenlő meleget árasztson. — A melegágyra felhasználott trágyát igen czélszerű rétegenként oltatlan mézporral behinteni, mert ez nemcsak a trágya egyenletes bomlását idézi elő, de a trágyában netán fészkelő rovarpetéket is előli.

A melegágy telepét — különösen ott, ahol a melegágyak nem eléggé védett

helyen vannak — okvetlenül körül kell keríteni, a gazdaságban előforduló anyagból, u. m. nád, napraforgó, kenderbuga, stb., s ezeket, valamint a melegágy takarókat idejében elő kell készíteni.

A melegágyak mikénti készítését talán fölösleges is lenne részletesen előadni, mert hisz azt minden jó gazdának és kertésznek kell már tudni a gyakorlatból; — elég legyen figyelmeztetésül csak annyit, hogy a melegágyak készítésének kivételében legyenek a lehető legpontosabbak, úgy a csinra, mint azok tökéletességére nézve, s vigyázzunk minden legkisebb körülményre, ami a palánták kedvező fejlődésére előnyös lehet.

A melegágyak szükségletét, illetve mennyiségét, rendszeren úgy számítjuk, hogy egy katasztr. hold beültetéséhez egy 4 méter hosszúságú, és 1¹/₂ méter szélességű melegágy elegendő, s egy ily nagyságú melegágy bevetéséhez 4—5 deka tiszta mag szükséges, — de hogy annál bizonyosabbak legyenek, nem árt, ha valamivel többet számítunk is holdanként.

A melegágyaknak a bevetés előtt legalább egy héttel teljesen készen kell lenni, hogy ezen idő alatt a netalán benne levő gyommagvak kikeljenek és még az elvetés előtt kigereblyéztesenek, elpusztíttassanak.

Végül — az elvetendő mag előkészítésére nézve utalunk a lapunk múlt számában erről előmondottakra; — és újlag figyelmeztetjük a termelőket, hogy a mag

elvetése előtt alaposan győződjének meg annak megbízható eredetéről, jóságáról, tisztaságáról, s az elvetés előtt gondosan szórassák meg, hogy csak az ép, egészséges, súlyos magvak kerüljenek elvetésre, s nehogy összevegyített, különböző fajta, satnya magvak vetessenek el; — mert csak így lehetünk biztosak és nyugodtak a várt jó eredményről.

Daróczi Vilmos.

Gazdasági előadások.

Az országos magyar gazdasági egyesület által a múlt hó 26—29. napjain, a Köztelken rendezett gazdasági előadások az idén is a gazda közönség élénk részvétele mellett folyt le, — s a magas színvonalon, vonzó és érdekes modorban tartott különböző tárgyú előadások rendezése, mint a praktikus gazdasági ismeretek terjesztésének egyik hathatós eszköze, kétségkívül oly szerencsés kezdeményezés, amelyért ugy az egyesületet, mint az előadásokat tartott jeles szakferfiakat, teljes elismerés illeti.

Lapunk szűk tere — sajnálatunkra nem engedti, hogy az összes előadásokkal részletesen foglalkozzunk, s így csakis a *Cserhádi Sándor* tanár ur által „A magyar gazdák öt évi kísérleteiből merített tapasztalatok” czime alatt tartott előadásról kívánunk itt röviden megemlékezni, illetve ennek kapcsán néhány megjegyzésünket elmondani.

Cserhádi ur, a különböző buza, rozs, árpa, zab, tengeri, burgonya, répa, takarmány féleknel szerzett tapasztalatok, továbbá a különböző őszi és tavaszi gabonafélékkel folytatott trágázási kísérletek és a kálitragázási kísérletek eredményéről tartott előadást.

Megvallom, vártam és nagy örömmel fogadtam volna én és velem együtt a jelenlét dohánytermelőket is, ha a jeles tanár ur, előadása során a dohánnyal — gazdaságunknak ezzel a nagy jelentőségű termelvényével — is foglalkozott volna, — de erről csak a kálitragázásokról szólva emlékezett meg, igen röviden, mindössze annyiban, hogy erről érdemlegesen nem nyilatkozhat, mert erre vonatkozólag nem érkeztek be a jelentések. Én azonban abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy a számtalan magán tudósítás alapján határozottan állíthatom — amit bizonyára a tanár ur is igen jól tud — hogy a káli trágázás, ha a gabona fajoknál nem vált is be, de a dohánynál igen is bevált s nagy eredményeket ért el, különösen ugy — amint magam is meggyőződtem róla — feloldott állapotban, az ültetésnél alkalmazva.

Felémíté a tanár ur a gazdák közönységet, hogy a gyakorlati kísérletek eredményéről nem szeretnek írni, jelentést tenni, — ezt én is elmondhatom és sajnos tapasztalom, — pedig éppen a gazdák és termelők közös érdeke azt parancsolná, hogy tapasztalataikat, kísérleteik eredményét közöljék, hozzák nyilvánosságra, hogy így azokból a következtetéseket levonni és a közjó érdekében értékesíteni lehessen.

Nem ereszkehdtem bele bővebben, hogy miket mondott a magyar buza és az esőerte árpa értékeiről, — mert távol áll tőlem, hogy polemikába akarnék bocsátkozni; — de különösen megragadta figyelmemet, hogy mily nagy különbségek mutatkoznak az árpa termelésnél, ugy hogy helyenként 700 klgmmal is több terem belőle, — erről rögtön eszembe jutott, hogy éppen így vagyunk a dohánnyal is, amint én azt már oly sokszor elmondottam, — és semmi sem lenne annyira szükséges és üdvös dolog, mint folytonos kísérletezések által kitapasztalni, hogy hol minő fajok tenyészének legjobban s a faj helyes megválasztásával odahatni, hogy minden vidéken, minden talajban, az oda legjobban illő faj

termeltessek; — továbbá valamint a tengerinél és más egyéb terményeknél is — igen helyesen — nagy fontosságot tulajdonít a tanár ur a *korai fajok* termelésének: épp azt mondom én a dohánnyra nézve is, mert ennél a korai fajok termelése annál szükségesebb, mivel a dohány — a rendelkezésre álló rövid idő alatt — csak akkor érhet meg teljesen, ha *korai fajta*, — már pedig minden dohány jóságának legelső kelleke az, hogy teljesen érett legyen.

Ez irányban lennének tehát folytonos kísérletek és tanulmányok teendőik, — s dohánytermelésünknek az lenne igazi regenerátora, aki ezekre a kérdésekre pozitív választ tudna adni.

A korai fajok és a vidékenként legalcalmasabb dohányfajok felismerése és megállapítása képeze tehát az elméleti tudósok munkálkodásának legközelebbi tárgyát, — s a haladás terén jó példával előjáró jeles termelőink is igyekezzenek gyakorlati tapasztalataik közlével az óhajtott eredmény elérésén közreműködni.

Daróczi Vilmos.

IRODALOM.

„A dohány és dohányjövődék Magyarországán” — történeti és statisztikai ismertetés — című munkára hirdetnek előfizetést dr. báró *Natorp Tivadar* pénzügyi titkár és orosz *Bálványi Gyula* dohánygyári aligazgató. A társszerkesztők felhívása így szól:

„Ezen mű a dohánytermelést, gyártást, eladást és kivitelt a legrégebb időktől napjainkig történeti és statisztikai alapon tárgyalván, az egyedáruságnak a magyar korona országai területén történt behozatalt megelőzőt idők dohányügyi viszonyait, továbbá az egyedáruság életfelépítésének korpéját és körülmenyét, ugyszintén az egyedárusági intézmény kezelését és fejlődését, az idevonatkozó törvények és szabályrendeletek szem előtt tartásával ismerteti meg.

Az egyedáruság intézménye hazánkban az 1851-iki éven vált ismeretessé, mely önállóan 1867 óta kezeltek, de 1851-től kezdve az egyedáruságról ugyszólván csak rideg hivatalos statisztikai adatok lettek gyűjtve és kiadva, míg az 1851 előtti dohányügyi viszonyokról írott munka egyáltalában nem jött létre és egyéb irodalmi becsel bíró egykoru feljegyzésekből, tekintettel arra, hogy ezek a bekövetkezett 1848/49-iki viharos időkben nagyobbbrészt elpusztultak, csak igen kevés maradt meg.

A társszerkesztőket a mű kiadására tehát főleg ama indok vezérelte, hogy a dohánnyal és az avval legközvetlenebb összefüggésben levő egyedáruságról eddigél hason terjedelmes és kimerítő munka a magyar könyvpiacra még nem került, a mű megjelenésére nézve pedig a jelenlegi időpont találatot legczélsezebbnek, a mikor Magyarország ezredéves fennállását ünnepli és midőn az intéző körök figyelme oda irányult, hogy ezen egy nemzet történetében kiváló fontossággal és beláthatlan horderővel bíró nagy esemény emléke a muló jellellegel bíró kiállítás rendezésén kívül az által is megörökítették, hogy minden, akár a köz- vagy nemzetgazdaság, akár az ipar terén fontossággal bíró tényező, irodalmi méltánylásban részesüljön.

Mindezeknél fogva feladatukká tették a társszerkesztők egyrészt az egyedáruság behozatalt megelőzőt idők dohányviszonyait visszatükröztető adatröredékeket, a feledés enyészetől megóvándó, egységes egészszé összefoglalva, a kérdéses időkre vonatkozólag lehető hű képet nyújtani, másrészt pedig a nagy közönséget az egyedáruságról közelebb tájékoztatni.

A mű beosztásos, tartalma következő: Bevezetés: a) a dohány rövid történeti ismertetése, b) a dohány rövid növénytan ismeretése. I. Rész: az 1851-ik évig terjedő idő-

szak: a) termelés, b) gyártás, c) eladás, d) kivitel. II. Rész: az 1851-től 1867-ig terjedő időszak: a) termelés, b) gyártás, c) eladás, d) kivitel. III. Rész: az 1867-től napjainkig terjedő időszak: a) termelés, b) gyártás, c) eladás, d) kivitel. Függelék: munkáviszonyok és humanitárius intézmények.

A mű f. évi április hó második felében jelenik meg és előfizetési ára (fűzve és portómentesen) 6 koronás, (állami tisztviselők részére 5 korona.)

Az előfizetési összegeket posta-utalványon legkésőbb f. évi április hó 15-ig kérjük a társszerkesztők egyikének czime alatt (Budapest, II. ker., Iskola-utca 13.) beküldeni, hogy a megrendelt példányokat a mű megjelenése után azonnal rendeltetési helyeikre juttathassuk.

VEGYESEK.

— A milleniumi dohánykiállítás impozánsabbá tételére volna egy szerény indítványom, amelyet egészen rövidre: eladva, bátorodom az illetékes körök becses figyelmébe ajánlani. Ugyanis — bizonyára rendkívül emelne a dohánykiállítás érdekességét s a legszebb retrospektív látványosság gyanánt szolgálhatna, ha az a páratlan szép dohánygyűjtemény, amely az országos gazdasági egyesület közgyűlési nagyertermében elhelyezve van, ugyanazon üvegszekrényekben, a dohányjövődék pavilonjában kiállítatnék, látható bizonyosságul annak, hogy minő dohányokat tudunk egykor és tudnánk még ma is előállítani. (D. V.)

— Dr. báró *Natorp Tivadar* pénzügyi titkár és orosz *Bálványi Gyula* dohánygyári aligazgató urak, mint társszerkesztők, „A dohány és dohányjövődék Magyarországán” című alatt egy nagyszabású művet adnak ki, amelynek előfizetési felhívását mai számunk irodalmi rovatában közöljük. — E nagyérdemű munkára, mely a rendelkezésre álló leghitelesebb adatok nyomán készült, s mindazokat, akik a dohánnyal bármi tekintetben foglalkoznak, kiválólag érdekli, e helyt is felhívjuk olvasóink becses figyelmét, s a legmelegebben ajánljuk megérdemelt pártolásukba. — Megrendeléseket és előfizetéseket lapunk szerkesztősege is készséggel elfogad és legszivesebben közveit.

— **Dohányjövődéki anyagok fuvarozása.** A dohányjövődéki központi igazgatóság, mai számunkban közölt hirdetményében versenytárgyalást hirdet a dohányjövődéki javaknak f. é. jul. 1-től 3 éven át teljesítődt fuvarozására. Lapunk közönsége körében bizonyára nagy számmal vannak oly gazdák és birtokosok, akik a gazdaságban nélkülözhető elegendő igaerővel rendelkeznek, s akikre nézve a hozzájuk közel eső állomásokra való fuvarozás felvállalása kétségkívül előnyvel járna. Felhívjuk tehát az érdeklődők figyelmét a versenytárgyalásra, hogy azon, ajánlataikkal, a hirdetményben körülírt módon, résztvegyenek.

— **A dohányjövődék pénztári eredménye** a múlt év IV. énegyedében, vagyis 1895. október 1-től december végéig, a következő volt: *brutto-bevétel* 12.533.305 frt 91 kr., — tehát az 1894. év hasonló időszakában elért 12.474.640 frt 42 $\frac{1}{2}$ krral szemben, 58.665 frt 48 $\frac{1}{2}$ krral *kedvesebb*, — *brutto-kiadás* volt: 6.824.553 frt 66 kr., — tehát az 1894. év hasonló időszakában elért 7.324.000 frt 31 krral szemben, 499.446 frt 65 krral *kedvesebb*, és szerint egészben véve a dohányjövődék pénztári eredménye az 1895. év JV. negyedében az előző év hasonló időszakához képest, 558.112 frt 13 $\frac{1}{2}$ krral volt *kedvesebb*.

— **A dohányzárítójáért elégtelensége** legjobban kitűnik a szivaranyag termelésére alkalmas vidékeken, Békés, Csanád, Arad, Torontál megyékben, stb, ahol ennek a jó minőségű és jól égő magyar dohánynak a hazája van, s ahol mégis a hibás, penészes, rohad dohányok még mindig egy nagy kontingensét képezik a termésnek, holott ennek létezése — a termelés egyes kisebb hibáitól el-

tekintve — csakis a szárítás gyarlóságából, s az elegendő pajták hiányából magyarázható ki. Mert habár mindenütt megvan ugyan s pajtáknak holdankénti törvényszabta úrtartalma, sőt sokhelyt valamivel több is ennél, de ez még mind igen kevés a valódi szükséglethez képest. A durvább és keményebb természetű dohányoknál, amelyek inkább képesek a megromlás ellen dacolni, még csak hagyján, — de az említett nemesebb anyagot termő talajok dohányjai sokkal érzékenyebbek és nem bírnak semmi ellenállási képességgel, — ezek tehát ha csak némileg nyirkosan szorítottatnak is össze a pajtába: csaknem fele részben megbibásodnak. — Minthogy pedig termelőink a bentszárítás üdvös és hasznos voltáról már feltétlenül meg vannak győződve, s dohányjaikat legnagyobbbrészt már pajtáknak szárítják, amelyek azonban csak egy közepes termés esetén sem elegendők, azért nem mulasztjuk el, termelőinket figyelmeztetni, hogy a megelőző s a törvény szabályainak megfelelőleg készült pajták mellett, a nyers dohány rögtön elhelyezhető céljából — nehogy az kint a szabadon, a régi módi szerinti ágasokon szárritassék — készítsenek ugynevezett *kisegítő pajtákat*, nem valami csifrán és költségesen, hanem csakugy hevenyeszve, a gazdaságból kikerülő anyagokból, a celedéség kézierejével. Most, midőn a szorgosabb munka még nem állt be, legjobb ideje lenne erről gondoskodni és megvalósítani, s termelőink látni fogják majd, hogy ez a kevésbé kerülő berendezés, annak idején mily jó szolgálatot fog tenni és mily bőven megjutalmazandja a fáradságát.

— **A dohánykertészek munkakönyve.** Általános hangoztatott kívánalom, hogy a dohánykertészek, a szegődéskor munkakönyvvel láttassanak el, s ez a közhaj, remélhetőleg nemsokára meg is fog valósulni. *Vizer Béla* ur, aki e tárgyban lapunk mult számában egy figyelemreméltó cikket közölt, a napokban beküldte hozzánk az általa kidolgozott munkakönyv tervezetét, amelyről annyit már is mondhatunk, hogy némi kevés változtatással a célján jól megfelelné. Legközelebb bővebben is elmondjuk e tárgyban megjegyzéseinket.

— **A millenárius kiállításra rándulók figyelmébe!** Az ezredéves kiállításra érkező vidéki olvasóinkat figyelmeztetjük, miszerint lapunk egy megbízható barátja a kiállítás egész tartama alatt olcsó pensiónt fog tartani, melyen a teljes napi ellátás (lakás, reggeli, ebéd, vacsora, világítás, fürdőszoba használat) négy forintért már most előjegyezhető. A lakás a lovasut mentében, közvetlenül a városliget mellett, nem messze a központi vaspályától van. Ismeretleneknek kalauz áll rendelkezésre csekély napi bér mellett. — Szivességből bővebb felvilágosítás nyújtatik „*Kiállítási ellátás*” alatt a szerkesztőséghez címzett levelekre.

— **Az osztályorsjáték mint iskola-alapító.** Kántor-Jánosin, Szatmármegyének egy kis falujában egy 15 tagból álló társaság megbizta Csuja Imre postamestert, hogy költségre Heintze Károlynál sorsjegyeket vásároljon. A postamester megrendelt egy huszadokba felosztott I. osztályú egész sorsjegyet, melyekből a társaság mindegyike átvett egyet-egyét. Egy huszadot a postamester maga számára tartott meg, négy huszadot pedig mint az ottani református egyház gondnoka, ezen hitközségnek ajándékozott. — A megrendelt sorsjegyet, melynek száma 22,656 volt, az osztályorsjáték húzásán 60.000 koronás nyerménnyel kihútták. Magától értetődik, hogy az a nap, melyen a szerencse-hír a Kántor-Jánosik tudomására jutott valódi örömmünneppé fejlődött. Hiszen ezen esemény nemcsak az ő igénytelen, egyszerű életsorsukban jelent nagy változást, de most már egy régi hő óhaját-sukat is megvalósíthatják, t. i. az ugyancsak tekintélyes összegben részestült hitközségnek iskolát emelhetnek. Így tehát az osztályorsjáték ezúttal egy magasabb kultur célt mozdított elő.

— **Műtrágya.** (A „*Hungária*” műtrágyakénsav és vegyi-ipar részvény-társaság jelentése.) A tavaszi üzlet a lefolyt héten sem vesztett élénkségéből és különösen a czukorárak újabb rohamos emelkedése ösztönözte a répatermelőket, a hozam fokozása végett, számottevő szuperfoszfát- és chilisáltróm-vételekre. Az árak szilárd irányzatának különben nem csak ebben rejlik az oka, hanem azon körülményben is, hogy a magvas vetemények trágyázására szánt áruból szintén nagy mennyiségek vásároltak. Europa szuperfoszfát termelése tolytonosan növekvőben van, 1895-ben 29.100.000 métermázsára rugott, melyből 8.000.000 métermázsára Németországra, 7.500.000 métermázsára Franciaországra, ugyanannyi Angolországra, 3.000.000 métermázsára Begiumra és 1.500.000 métermázsára Olaszországra esett. — Az árak nem változtak.

Szerkesztői üzenetek.

Rakovczy István úr ő exellentiaja gazdaságának, Pta Dána. Becses megkeresése értelmében intézkedtünk.

Kohányi Róbert úrnak, B-Csabán. A beváltási eredmény kimutatást nagyon köszönjük, de térszűke miatt már csak jövő számunkban közölhetjük.

Bóka Ede úrnak, Szolnok. Készönettel vett becses közleményét lapunk jövő számában fogjuk felhasználni.

Pápay Károly úrnak, Budapest. Szives fáradozásaiért fogadjuk őszinte köszönetünket.

M. kir. dohánybeváltóhivatalnak, Zombolyán. A kért számot — mely csakis a postán tévedhetett el — elküldöttük.

Vizer Béla úrnak, Aradon. A beküldött munkakönyvtervezetre legközelebb megteszszük észrevételeinket. Köszönet a beküldésért.

Én. A közleményt köszönettel vettük s jövőre adjuk.

Prhixus. A beküldött cikket megkaptuk, fejtegetéseit helyesnek találjuk, s szívesen közölünk is, de — ha álnév alatt jelenik is meg — nekünk tudnunk kell, hogy ki a szerző, mert előtűnk teljesen ismeretlen kézből jövő közlemény nem adhatunk ki. Kérjük tehát becses nevének tudatását. A szerkesztőségi titok mindenkinek teljes discretiót biztosít.

Nagy Gyula tisztartó úrnak, Patrohán. Nagy csodálkozással olvastuk hozzánk intézett becses levelének azt a kijelentését, hogy „Szabolcsban, egyes beváltó körzetben megvan az az ósdi fogalom, hogy itt a termelő elküldhet bármit az anyag jobb előállítására, de mert a tudósok e vidékre régebben kimondták, hogy itt jó anyagot előállítani nem lehet: tehát két osztályal hátrább szorítják nálunk a beváltást, mint más jobb körzetekben.” — Ez az idézett állítás, a mi tudomásunkkal és legjobb meggyőződésünkkel illy értelemben véve teljesen ellenkezik. Vannak ugyan Szabolcs megye egyes vidékein olyan dohányok, amelyek öretlen állapotban, nyersen, túlbó vizenyősséggel kerülnek az átadásra, mert ezek oly talajokon teremnek, a hol nem tudnak rendszeresen megérni, (bacsak nem valami különös okserűen és korán érő fajból termeltetnek,) ezek aztán rendszeren öszerezagadnak, — megpenészednek, szóval értéktelenné válnak, holott máskülönben ha ezek a dohányok érettekké neveltetnének, akkor még ezek is kitűnő anyaggá válnának. — Egyébiránt a szabolcs megyei dohánytermelésben két nagy hiba van, — nevezetesen az, hogy az ottani rossz égésű, durva, márványozott dohányok egyrésze lent fekvésű, rétes, nem alkalmas talajokon, másrésze pedig hideg, nedves talajokon termeltek, ahol nem képes megérni, s nyersen, vizenyősen szállítatik a beváltóhivatalba, ahol aztán az illy dohányok okvetlenül megromlanak. De a szabolcs megyei dohánytermelés nagy kontingensét kitűnő jó dohány képezi, amely ugy gyártási, mint kereskedelmi czélokra kitűnően alkalmas. A szabolcsi dohányban hiányzik ugyan a ruganyosság, puhaság, s ezek a dohányok inkább érdesek ugyan, de a kellő helyen termelt dohányja kitűnő égéssel és zamattal bír. Azt mondani tehát, egész általánosságban, hogy ott jó anyagot előállítani nem lehet: — merész és ferde állítás. Hanem az igaz, hogy talán az egész országban sehol nem annyira szükséges, mint Szabolcsban, hogy a gazda jól kiismerje és bírálja meg azt a talajt, ahol dohányt termel s igekezzék elkerülni a fent jelzett hibákat, — akkor aztán nem kell attól félni, hogy „két osztályal hátrább szorítják a beváltást,” mert ez teljes lehetetlenség lenne.

Q. R. Becses levelét éppen lapunk zártakor vettük, s így — sajnálatunkra — kívánatát csak jövő számunkban teljesíthetjük.

A LEGJOBB MAGVAK

kaphatók

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében.

Füzlet:
Andrássy-ut 23. szám

BUDAPESTEN

Fióküzlet:
Koronaherczeg-utca 18.

Árjegysékek kívánatra ingyen és bérmentve.

M. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság.

2316. szám.
II.

Pályázati hirdetmény.

A dohányjövédéki javaknak az alant felsorolt útvonalokon 1896. évi július hó 1-étől 1899. évi június hó 30-ig terjedő három évi időtartam alatt való fuvarozásának biztosítása czéljából, folyó évi márczius hó 12-én déli 12 órakor, a magy. kir. dohányjövédéki központi igazgatóságnál nyilvános versenytárgyalás fog tartatni, s ezért a pályázni szándékozók felhivatnak, hogy a vonatkozó zárt ajánlatukat, az alábbi felsorolt feltételek elfogadásának kijelentése mellett, legkésőbb folyó évi márczius hó 12-én déli 12 óráig ezen igazgatósághoz terjesszék be.

Az útvonalak, melyeken a dohányjövédéki javak a fentebb kitett időtartam alatt való fuvarozása eszközzendő, a következők:

Tételek száma	Magy. kir. dohány-beváltó felügyelőség	H o n n a n	H o v á	Vagy viszont	Hozzávetőleges fuvarmennyiség métermázsákban 1 év alatt	Jegyzet
1	Budapesti	Érsekujvár doh. bev. hivatal	Érsekujvár vasút állomás	vagy viszont	4.500	
2		Fadd " " "	Mózs vasút állomás	"	4.700	
3		Fadd " " "	Dombori gőzhajó állomás	"	5.000	
4		Bares " " "	Bares déli vaspálya udvar	"	1.600	
5		Bares " " "	Bares gőzhajó állomás	"	1.300	
6		Bares " " "	Bares-Somogy-szobbi vasut pályau.	"	3.200	
7		Szulok " " "	Bares doh. bev. hivatal	"	200	
8		Szulok " " "	Bares déli vaspályaudvar	"	1.800	
9		Szulok " " "	Bares gőzhajó állomás	"	700	
10		Szulok " " "	Bares-Somogy-szobbi vasut pályau.	"	1.800	
11		Szulok " " "	Csokonya vasut állomás	"	400	
12		Szulok " " "	Darány vasut állomás	"	400	
13	Szolnoki	Szolnok " " "	Szolnok pályaudvar	"	23.000	
14		Szolnok " " "	Szolnok gőzhajó állomás	"	6.300	
15		Szolnok gőzhajó állomás	Szolnok pályaudvar	"	5.000	
16		Tisza-Roff doh. bev. hivatal	Szalók-Taskony vasut állomás	"	27.600	
17		Jászkiiser " " "	Jászkiiser vasut állomás	"	7.400	
18	Jászberényi " " állomás	Jászberény vasut állomás	"	3.000		
19	Miskolci	Kápolna " " hivatal	Kaál Kápolna vasut állomás	"	24.400	
20		Miskolcz " " "	Miskolcz pályaudvar	"	13.000	
21		Csetnek " " állomás	Pelsőcz vasut állomás	"	100	
22	Nyiregyházi	V.-Namény " " hivatal	Kisvárdá vasut állomás	"	7.200	
23		N. Tarkány " " "	Perbenyik vasut állomás	"	2.100	
24		Kisvárdá " " "	Kisvárdá vasut állomás	"	11.400	
25		Nyiregyháza " " "	Nyiregyháza pályaudvar	"	29.200	
26	Debreczeni	Debreczen külső doh. bev. hivatal	Debreczen pályaudvar	"	10.400	
27		Debreczen belső doh. bev. raktár	Debreczen pályaudvar	"	6.100	
28		Debreczen belső doh. bev. raktár	Debreczen külső doh. bev. hivatal	"	500	
29		Debreczen külső doh. bev. hivatal	Debreczen dohánygyár	"	7.400	
30		Debreczen belső doh. bev. raktár	Debreczen dohánygyár	"	3.400	
31		Nagy-Károly doh. bev. hivatal	Nagy-Károly vasut állomás	"	6.800	
32		Csenger doh. bev. állomás	Nagy-Károly doh. bev. hivatal	"	1.900	
33		Csenger doh. bev. állomás	Szatmár pályaudvar	"	1.200	
34		Hajdu-Dorogh doh. bev. hivatal	H.-Dorogh vasut állomás	"	23.300	
35		Er-Mihályfalva doh. bev. hivatal	Er-Mihályfalva vasut állomás	"	7.200	
36	Nagy-Léta doh. bev. hivatal	Nagy-Léta vasut állomás	"	7.600		
37	Szegedi	Szeged doh. bev. hivatal	Szeged min-két pályaudvar	"	5.200	
38		Szeged doh. bev. hivatal	Szeged gőzhajó állomás	"	2.100	
39		Szeged mindkét pályaudvar	Szeged gőzhajó állomás	"	900	
40		Apátfalva doh. bev. raktár	Apátfalva vasut állomás	"	4.100	
41		Félegyháza doh. bev. hivatal	Félegyháza vasut állomás	"	7.800	
42		Csány " " "	Csongrád vasut állomás	"	3.600	
43		Csány " " "	Congrád doh. bev. hivatal	"	20	
44		Csongrád " " "	Csongrád vasut állomás	"	1.000	
45		Csongrád " " "	Csongrád gőzhajó állomás	"	1.500	
46		Csóka " " "	Csóka Tiszapart v. Zenta gőzhajó áll.	"	2.600	
47		Csóka " " "	Zenta vasut állomás	"	2.900	
48		N.-Beeskerek " " "	Nagy-Beeskerek vasut állomás	"	2.900	
49	Nagy " " "	Nagy-Beeskerek gőzhajó állomás	"	1.400		
50	Aradi	Arad " " "	Arad-Kőrösvölgyi szárnyvonal	"	21.800	
51		Battonya " " "	Battonya vasut állomás	"	13.200	
52		Békés-Csaba " " "	Békés-Csaba vasut állomás	"	23.700	
53		Zsombolya " " "	Zsombolya vasut állomás	"	4.700	
54		Fogarás " " állomás	Fogarás vasut állomás	"	150	
55	Szolnoki dohánygyári igazgatóság	Szolnokok dohánygyár	Szolnokok-Huta pályaudvar	"	4.500	

A 21. t. alatti utvonalon a szállítás csak addig eszközzendő, míg a Pelsőcz-Csetneki vasut a forgalomnak átadatik, a mikor a szállítások a Csetneki doh. bev. állomástól, a csetneki vasut állomásra vagy viszont eszközlendők.

A 33. t. alatti utvonalon szállítás csak oly időben eszközöltetik, ha a 32. t. a. utvonalon, az utak járhatatlansága miatt nemhasználható s akkor is csak a doh. beváltó hivatal külön, írásbeli felhívására.

Az ajánlatok vagy valamennyi utvonallra, vagy pedig csak egy-egy dohánybevéltő felügyelőség utvonallára nézve, de minden egyes esetben kizárólag átlagösszegben teendők.

A felajánlott árak, illetve igényelt fuvarberek minden teljsúlyú (sporco) egyszáz (100) kilogramm után számokkal és betűkkel külön-külön kiteendők.

A kedvezőknek talált ajánlatoknak egészben vagy részben leendő elfogadására nézve a jogot ezen igazgatóság fentartja magának.

Az ezen hirdetményben métermázsákban kitett fuvaroknak mennyisége, csupán némi tájékoztatás céljából hozzávetőlegesen lett feltüntetve, s így ezen mennyiségekért ezen igazgatóság szavatosságot nem vállal.

Bánatpénz fejében a felajánlott árak után kiszámítandó összegnek tiz (10) %-a készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban Budapesten a magy. kir. állampénztárnál (fővámház), vagy a budai II-ik kerületi magy. kir. adóhivatalnál, vidéken pedig egy magy. kir. adóhivatalnál letétbe helyezendő, a mely letétről a pénztári nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Jelen pályázatnál, a nagyméltóságú magy. kir. pénzügyminiszterium részéről az 1886. évi 66706/x. sz. a. a dohányjövedéki javak fuvarozása iránt kiadott szerződési feltételek mérvadók, melyek a pályázni kívánók részéről ezen igazgatóságnál, valamennyi dohánybevéltő felügyelőségnél, dohánybevéltő hivatalnál és magy. kir. dohánygyári igazgatóságnál megtekinthetők.

A benyújtandó ajánlat borítéka következő felirattal, „Ajánlat dohányjövedéki javak helyi fuvarozására“ látandó el.

Az ajánlatok lepecsételve és ivenként 50 kros bélyeggel ellátva a magy. kir. dohányjövedéki központi igazgatóság segédhivatalánál (Budapest, II. ker. iskola utca 13. sz.) nyújtandók be.

Budapesten, 1896 február hó 21-én.

M. kir. dohányjövedéki központi igazgatóság.

35007
pénz-
nyeremény

Magyar Osztály-Sorsjáték.

7,932.000
korona
összértékben.

A II. osztály húzása:
Márcz. 11-14-ig.

II. oszt. vétel-sors-
jegyek árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
60.—	20.—	4.—	2.— frt

Portó és nyeremény-jegyzékért külön 25 kr.

**Legnagyobb
nyeremény a
legkedvezőbb
esetben**

Egy Millió korona.

A III. osztály húzása:
Május 12-28-ig.

A II. és III. oszt. ér-
vényes sorsj. árai:

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$
60.—	30.—	6.—	3.— frt

Portó és 2 nyeremény-jegyzékért külön 40 kr.

Sorsjegyeket a fenti eredeti árakon ajánl és szétküld az összegnek előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Minden
készpénz-
ben
levonás
nélkül.

HEINTZE KÁROLY Budapest, Szervita-tér 3.

Minden
készpénz-
ben
levonás
nélkül.

A „Magyar Dohányujság“

és valamennyi hirdetési irodában. — A hirdetések a legjutányosabban, s többszöri közlés esetén kedvezményes áron számíthatnak.

részére hirdetések felvé-
tetnek a lap kiadóhivata-
lában: Budapest, VI., ker.,
Podmanitzky-utca 1. sz.

KITŰNŐ TERMÉS

csakis hamisítatlan jó gyártmányú

Telefon 51-03.

műtrágyával

Telefon 51-03.

érhető el. — Mindennemű műtrágyát gyártunk és az ajánlott beltartalomért, valamint az árú hamisítatlan minőségeért szavatolunk. Ingyenes ismertető füzeteket (Columellától) bérmentve 5-24 küldünk. Bármely más szakbeli felvilágosítással szívesen szolgálunk.

a Sátori gyárak, ^{Központi}iroda: **Budapest, IX., Dandár-utcza 25.**

Melegágyak betakarására
legalkalmasabb

mollino-köpper

különféle szélesség (50—153 cmtr.) és minőségben, gyári áron kapható

Jónás Ignác és fia gyári raktárában,
Budapest, Zrinyi-utcza 9. szám. (9-9)

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál és nagy terjedelménél fogva a legjobb és aránylag legolcsóbb magyar lap az

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos,
felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz,
főmunkatárs.

Ez a magyar olvasóközönség lapja!

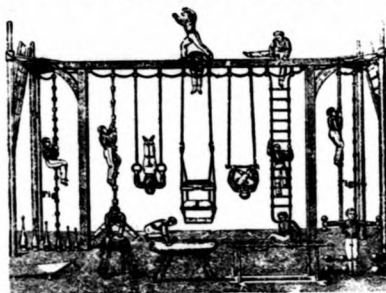
Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hí tudósítást egyedül az „EGYETÉRTÉS” közöl.

Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „EGYETÉRTÉS” a kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével és alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „EGYETÉRTÉS”-ben, mire szüksége van.

Az „EGYETÉRTÉS” előfizetési ára:

Egész évre . . . 20.- frt | Negyedévre . . . 5.- fr
Félévre . . . 10.- " | Egy hóra . . . 1.80 "

Az előfizetési pénzek az „EGYETÉRTÉS” kiadóhivatalába, Budapest, Pappnövelde-utcza 8. sz. küldendők.
9-

Magyar kenderből készült

legjobb

gazdasági kötélneműeket

ajánl a

BLEIER és WEISZ kötélgyári cég BUDAPESTEN.

Raktár és iroda:

Károly-körut 9. sz., a gróf Hadik-Barkóczy-féle házban.

Gyártelep: **Hajtsár-ut 7307. sz.**

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futószőnyegek labtörők ruhaszárító kötelek,

szánhálók,

dohány-zsinór, kéveköttő-zsinór, fogoly- (fűrj-)hálók készitások stb; továbbá gazdasági czikkek u. m. dohányzsinog, istráng kötések, rudaló, gabona-zsákok, vízhatlan ponyvak, itató és tűzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender, kőcz stb. a legjutányosabb eredeti gyári áron.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

5-24

Egeresi műtrágyagyár

Kramer J.

Ajánlja:

különleges dohánytrágyait,

továbbá: párolt csontliszt, szuperphosphát, trágyafősz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágya-termékeit.

5-12

Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek.

Mindennemű felvilágosítással és árjegyzékkel szívesen szolgál a gyár központi irodája:

Budapest, V., Dorottya-utcza 9. szám.